

Natuurpunt
Aartselaar

Natuurpunt-voorstellen gemeenteraadsverkiezingen 2018

– memorandum aan de politieke partijen –

1. Rode draad: meer natuur voor iedereen!

Natuur is belangrijk voor de mens. Meer natuur en biodiversiteit maken Aartselaar aantrekkelijker. Natuur maakt gezonder en bevordert sociale contacten. Ook trekt ze de waarde van huizen omhoog. Natuur heeft belangrijke maatschappelijke voordelen!

Uit onderzoek blijkt ook dat hoe groter de biodiversiteit is, hoe meer diensten de natuur levert in de gemeente. Denk bv. aan: buffering van water, verminderen van hitte-effecten, leveren van hout en voedsel en zuivering van onze sterk vervuilde lucht. Dit vaak ten voordele van de lokale economie en ten voordele van de gezondheid. Voldoende reden om volop in te zetten op natuur en biodiversiteit.

a. Gebieden voor natuur inrichten en beheren

Natuurgebieden zijn veilige havens voor verschillende dier- en plantensoorten en versterken zo de biodiversiteit in Aartselaar. De aankoop en inrichting van natuurgebieden is en blijft een belangrijk aspect van het natuurbeleid.

De meeste open gebieden liggen in de aankoopperimeter van ANB. In de Reukens voert ANB een aankoopbeleid samen met de gemeente. De gemeente heeft één perceel aangekocht toen ANB teneinde budget was. Natuurpunt gaat in deze gebieden geen aankopen betrachten, om de grondprijzen niet door aankoopconcurrentie op te drijven. Maar Natuurpunt is steeds bereid een aankoop te overwegen, indien ANB en/of de gemeente om budgettaire redenen van een mogelijke aankoop moeten afzien.

Natuurpunt Aartselaar biedt ANB/gemeente aan om kleine beheerwerken uit te voeren, die met vrijwilligers haalbaar zijn. Educatie en bewustmaking zijn immers zeer belangrijk en stimuleren de verbondenheid van mensen in Aartselaar.

b. Meer natuur in openbare ruimte en tuinen

Ook gemeenten en OCMW's spelen een belangrijke rol in het natuurbeleid, aanvullend op de rol van de Vlaamse overheid. De gemeente heeft een belangrijke voorbeeldfunctie om aan te tonen dat natuurbescherming nodig en mogelijk is buiten de bestaande natuurgebieden.

Aanbevelingen voor de volgende legislatuur:

- Richt de openbare ruimte natuurvriendelijk in, o.a door het gebruik van inheemse planten- en bomensoorten, het voorzien van schuil- en nestplaatsen voor soorten en laat de natuur z'n gang gaan waar mogelijk.
- Continueer het natuurvriendelijk bermbeheer.
- Blijf deelnemen aan acties van Natuurpunt zoals Behaag Natuurlijk.
- Blijvende financiële ondersteuning van zwaluwproject, nieuwe ondersteuning van komende projecten, o.a. kerkuilen, steenuilen, ...
- Promoot natuurlijke tuinen en creëer zo honderden nieuwe natuurgebiedjes in onze gemeente. Creëer meer natuur door gemeentelijke percelen om te zetten in bloemenweiden. Zorg dat er voldoende aandacht is bij de aanleg van wadi's en spaarbekkens in functie van wateroverlast en geef de wadi's een meerwaarde door ze een natuurlijke inrichting te geven zoals zacht afschuinende randen.
- Informeer burgers over de mogelijkheid hun eigendom als niet-jachtgebied te laten registreren.

c. Een mobiliteitsplan voor planten en dieren

Vlaanderen is versnipperd zodat dieren en planten vaak opgesloten zitten in het laatste restje geschikte natuur. Planten en dieren hebben nood aan functionele verbindingen zodat ze zich kunnen verplaatsen tussen geschikte leef- en foerageergebieden. Wegen kunnen een grote hindernis zijn. Meer natuurvriendelijke (water)wegen zorgen ervoor dat dieren en planten zich kunnen verplaatsen, op zoek naar beschutting, voedsel en soortgenoten.

Aanbevelingen voor volgende legislatuur:

- Breng samen met Natuurpunt de knelpunten voor diervriendelijke (water)wegen in kaart en stel een plan van aanpak op dat tijdens de huidige legislatuur uitgevoerd wordt.
- Promoot bij particulieren, bedrijven en landbouwers het bestaande subsidiereglement voor hagen, houtwallen, en het houden van kleine landschapselementen (KLE). Deze vertragen de waterafvoer.
- Richt gemeentelijke beken in op een natuurlijke manier.
- Inventariseer in samenwerking met Natuurpunt de soorten die in Aartselaar voorkomen. Bespreek of en hoe je deze soorten zal beschermen.
- Leer bewoners terug samenleven met de natuur. Schenk aandacht aan "moeilijkere" soorten zoals vos, marter, vleermuizen en voorzie een duidelijk aanspreekpunt waar burgers terecht kunnen voor informatie en mogelijke preventieve maatregelen om schade te voorkomen.
- Zet ieder jaar een dier of een plant in de kijker. NP wil hierin zeker participeren! Zulke acties lenen zich goed om een draagvlak te creëren voor natuurbescherming. Een pluspunt is om de scholen hierbij te betrekken!

2. Meer natuur zorgt voor meer welzijn

Een natuurlijke en groene gemeente heeft een rechtstreeks positief effect op het welzijn en de gezondheid van burgers. Door de vergrijzing, onze drukke levensstijl en het vele fijnstof in de lucht neemt het belang van groen voor ons welzijn alleen maar toe.

Aanbevelingen voor de volgende legislatuur:

- Landschapspark Zuidrand en Natuurpunt werkten aan het begin van de huidige legislatuur drie wandelingen uit. Enkel de Reukenswandeling en de Solhofwandeling zijn gerealiseerd. Voor de Cleydaelwandeling is er een probleem met private gronden, waarvoor het Schepencollege een oplossing ging zoeken. Dit project moet nog steeds gerealiseerd worden.
- Financier voor elke grote zorginstelling een project in samenwerking met natuurorganisaties voor initiatieven zoals biowalks, natuurvriendelijke zorgtuin, rolstoel- en prikkelpad, ... Positief was de verwezenlijking van het Buitengewoon Plekje aan Zonnetij in samenwerking met NP en scholen.
- Stimuleer zorgverleners om hun patiënten door te verwijzen naar activiteiten in het groen.
- Creëer groene schoolomgevingen.
- Financier nabij elke wijk speelnatuur waar kinderen vrij kunnen spelen en kampen bouwen.
- Stimuleer bedrijven om op hun terrein zoveel mogelijk bloemenweiden aan te leggen.
- Organiseer effectieve en efficiënte acties ter voorkoming van zwerfvuil en sluikstorten, vooral in zones van natuur en landschap. Neem deel aan World Cleaning Day.

3. Natuur maakt Aartselaar klimaatrobuust

Klimaatverandering is een van de grote uitdagingen waarmee we de komende decennia te kampen hebben. Steden en gemeenten zullen zich moeten aanpassen aan veranderende weerfenomenen zoals extremere regenbuien, hittegolven en langere periodes van droogte. Samenwerken met natuur is niet alleen de meest effectieve, maar op lange termijn vaak de goedkoopste oplossing om ons aan te passen. De Vlaamse overheid roept - in het Witboek Beleidsplan Ruimte - gemeenten op om actief werk te maken van groenblauwe verbindingen. Bovendien bieden deze natuurlijke oplossingen ook kansen op vlak van leefmilieu, gezondheid, recreatie en biodiversiteit.

Aanbevelingen voor de volgende legislatuur:

- Zorg voor een 'klimaatreflex' bij de aanvang van elk ruimtelijk project: ga bij elk project na hoe natuur ingeschakeld kan worden als klimaatbuffer. Dit over alle gemeentelijke diensten heen.
- Geef het goede voorbeeld en richt de eigen instellingen en openbaar domein klimaatrobuust in door het hergebruik van regenwater, de aanleg van groenzones, minimaliseren van verharding, keuze voor waterdoorlatende materialen, inzetten op infiltratie, het plaatsen van groendaken en gevelgroen, etc.
- Geef klimaatadaptatie een prominente plaats in het gemeentelijke klimaatplan en overweeg

om in te tekenen op het vernieuwde Burgemeestersconvenant met aandacht voor adaptatie.

4. Open ruimte creëert kansen voor natuur

De open ruimte staat onder druk van verspreide bebouwing. Een 'betonstop' is aan de orde. Kernversterking is niet alleen vanuit ruimtelijk oogpunt essentieel, maar tevens in functie van de klimaatuitdaging. Bovendien werkt het kostenbesparend voor tal van diensten en nutsvoorzieningen zoals riolering, openbaar vervoer, postbedeling, ...

Ook Aartselaar heeft een kwalijke reputatie op het vlak van ruimtelijke ordening. Lintbebouwing leidde tot versnippering van open ruimtes. Meest opvallend is dit op onze grenswegen, zoals Pierstraat en Zinkval, waar telkens de Aartselaarse kant volgebouwd is, terwijl de kant van de buurgemeente grotendeels open is gebleven. Het principe van "1/3 bewoning, 1/3 industrie, 1/3 open ruimte" leidde ertoe dat 2/3 van de gemeente bebouwd kon worden. Hierdoor beantwoordt Aartselaar meer aan het beeld van een agglomeratie dan van een dorp, waardoor onze gemeente in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen opgenomen werd onder het grootstedelijk gebied Antwerpen. Hoog tijd om de resterende open ruimte te beschermen!

Aanbevelingen voor de volgende legislatuur:

- Neem de ambities van een Vlaamse betonstop onverminderd over in het lokale bestuursakkoord en scherp ze aan in de tijd (bv. betonstop tegen 2025; halvering dagelijkse inname ruimtebeslag tegen 2020).
- Neem een voorbeeldrol op door de (principes van een) betonstop en verdichting onmiddellijk toe te passen op projecten en gronden eigen aan/van de gemeente, OCMW, kerkfabrieken, etc.
- Voorzie in een gemeentelijke 'BRV-reflex' (Beleidsplan Ruimte Vlaanderen) op niveau van beleidsplanning en ruimtelijke ordening (plan-, project- en vergunningenniveau). Is elke beslissing BRV-proof? In het nieuwe Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan dient resoluut voorrang gegeven te worden aan verdichting van de woonkernen boven aansnijden van open ruimte.
- Betrek de gemeentelijke milieuraad en GECORO volwaardig bij het implementeren en de periodieke evaluatie van de betonstop op lokaal niveau.
- Werk actief mee met Landschapspark/Streekvereniging Zuidrand aan de versteviging van de open ruimte en bebossing.

5. Nieuwe vormen van landbouw geven zuurstof aan natuur

In Aartselaar kennen we een uitdovend landbouwscenario. Toch bestaan er initiatieven van biolandbouwers die duurzame producten via korte verkoopketens bij de lokale bevolking brengen.

Aartselaar haalde de titel "Fairtradegemeente". Hierbij wordt bijgedragen aan een waardig bestaan voor de kleine boer in het Zuiden en de duurzame plaatselijke producent.

Aanbeveling voor de volgende legislatuur:

- Voorzie en faciliteer bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen kansen voor landbouwers die op een duurzame manier voeding willen produceren dichtbij en mét de mensen en die van landbouwgrond een gedeelde en multifunctionele ruimte willen maken.
- Vergroot de belevingswaarde van nieuwe landbouwprojecten met een publieke groene dooradering die goed is voor de biodiversiteit en het landbouwbedrijf weerbaarder maakt.
- Faciliteer voorzieningen als Oxfam-Wereldwinkel. Met een grotere verkoopruimte zou dit initiatief ook kunnen fungeren als verkooppunt voor duurzame landbouwinitiatieven.
- Stimuleer minder vleesconsumptie, o.a. bij gemeentelijk activiteiten, door plantaardige hapjes te voorzien op receptie.

6. Een zuiver milieu geeft de natuur meer kansen

Het milieu bepaalt mee onze levenskwaliteiten en –verwachtingen.

Inderdaad, zowel de luchtvervuiling, de bodemvervuiling, de lichtpollutie als de slechte hygiënische staat van onze omgeving zijn nefast voor een goede gezondheid van iedereen en voor de natuur. Daarom is het ook onze plicht om er voor te zorgen dat het milieu zuiverder en gezonder wordt..

Aanbevelingen voor volgende legislatuur:

- De Milieuraad is een goed instrument om “de vinger aan de pols” te houden.
- Lichtpollutie: deelname aan en promotie van de actie Nacht van de Duisternis”
- Luchtvervuiling:
 - o volharden in het protest tegen de bouw van een nieuwe huisvuilverbrandingsoven (ISVAG)
 - o inwoners informeren over de nadelen van houtverbranding
 - o het gemeentelijk wagenpark geleidelijk overschakelen naar energievriendelijke vervoersmiddelen
- Bodemvervuiling:
 - o verderzetten van de actie “zonder is gezonder”
 - o Glyphosaat verbannen uit de gemeente
- Zwerfvuil:
 - o campagne opzetten tegen zwerfvuil op onze wegen
 - o verderzetten actie “Adopteer een berm”
 - o nog meer vuilnisbakken plaatsen in de gemeente (en deze ook geregeld ledigen)
- Waterhuishouding:
 - o controle op het beheer van de afvalwaterstroom
 - o retentiegebieden aanleggen om het overtollige water in op te vangen

7. Natuurpunt versterkt de samenleving

Natuurpunt is een ledenvereniging met 106.000 leden-gezinnen en meer dan 5000 actieve vrijwilligers. Natuurpunt verbindt mensen op basis van een gedeelde zorg voor natuur. Het is de grootste natuurvereniging van Vlaanderen. Middenveldorganisaties zoals Natuurpunt versterken de samenleving. Door o.a. onze educatieve werking bieden we emancipatiekansen aan alle inwoners van

de gemeente. Daarnaast informeert Natuurpunt haar leden en vrijwilligers over het natuurbeleid zodat zij als burger een constructieve bijdrage kunnen leveren aan het gemeentelijk beleid. Kortom, Natuurpunt is een waardevolle partner om het natuurbeleid in Aartselaar vorm te geven en uit te voeren. In Aartselaar zijn meer dan 400 gezinnen lid van Natuurpunt.

Aanbeveling voor de volgende legislatuur:

- Geef natuurverenigingen een volwaardige stem in het lokale beleid
- Ondersteun natuurverenigingen financieel en logistiek.
- Stimuleer de gemeentelijke diensten om met de natuurverenigingen samen te werken en beschouw deze daarbij als volwaardige partners. Dit is de beste manier om het vrijwilligerswerk te ondersteunen.
- Betrek natuurverenigingen bij de uitvoering van het gemeentelijk natuurbeleid. Gebruik de expertise van de vrijwilligers en doe beroep op de kracht van Natuurpunt om het maatschappelijk draagvlak voor natuurbescherming te vergroten.
- Een wandeling of beheerwerkdag onder leiding van Natuurpunt brengt bevolkingsgroepen samen. Een wandeling met BabbelPlus en Natuurpunt gaf verbondenheid in beide richtingen.

Contact:

Voorzitter Natuurpunt Aartselaar: Hilde Janssens - 0472/813998

info@natuuraartselaar.be

www.natuuraartselaar.be